

20.8.2023

לכבוד:
משרד התקשורת

הנדון: תזכיר חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ג-2023

איגוד העורכים - איגוד מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר) מאגד כ 400 שכירים, עצמאים ובעלי חברות העוסקים בפוסט-פרודקשן, אנימציה והדמיה, בעיקר בתעשיית הקולנוע והטלוויזיה הישראלית.

אנו מברכים על הכוונה להסדיר את שוק התקשורת ומקווים שהתהליך יהיה שקוף, הוגן, מעמיק ונאות.

בהתייחסותנו לתזכיר חוק התקשורת (שידורים), התשפ"ג-2023 נשים דגש על (1) מבט צופה עתיד בו טכנולוגיות ואופני שידור חדשים שאינם נפוצים או ידועים עדיין יתפסו נתח משמעותי (2) רגולציה פשוטה, קלה לאכיפה וחופשית מתלות בשלטון (שהרי זה מתחלף ומי ששולט היום ומכתיב רגולציה שמאפשרת לו לשלוט בתכנים ובמסרים סביר שימצא עצמו באופזיציה מצר על כך שבנה רגולציה שכעת משרתת את השלטון החדש) (3) שוויון הזדמנויות ושוויון חובות מתוך הבנה שתקשורת היא לעיתים קרובות תחביב של בעלי הון כדי לשלוט בציבור ויש לאפשר לגופי תקשורת חדשים וחדשניים מגרש משחקים שוויוני והוגן.

1. נזכיר את המובן מאליו והנוטה להישכח – **בלי חובה נרחבת של הפקות מקור על כל גופי השידור בכל הפלטפורמות השפה העברית תעלם תוך שניים שלושה דורות מהמסכים ומהמדינה בכלל**. כבר היום הצפייה של הדורות הצעירים בטלוויזיה הולכת ופוחתת וצריכת התכנים מהאינטרנט בפלטפורמות בינלאומיות ובשפה האנגלית, בעיקר, הולכת ועולה. האקדמיה משתמשת יותר ויותר בשפה האנגלית שמאפשרת לה להחליף דעות ולבצע מחקרים עם שותפים בינלאומיים, עסקים ישראלים מתרחבים לעולם וחלקם פועלים רק באנגלית והעברית תהפוך לשפה ארכאית. אם גוף שידור לא יחויב לשדר בעברית, הוא יעדיף לשדר באנגלית וכך לקבל אולי חלק משוק היצירה, החדשות והפרסום העולמיים.

המעשה היחידי שישמור על השפה העברית כשפה יומיומית ושימושית במדינת ישראל הוא קביעה כי כל גוף שידור (צפייה/שמע/צפייה ושמע) ישדר לפחות 60% מתכניו שאינם אקטואליה בשפה העברית.

2. הקמת "הרשות לתקשורת משודרת" שתחליף את הרשות השנייה לטלוויזיה ולרדיו ומועצת הכבלים והלווין היא רעיון מבורך. יש לוודא כי היא חופשית מהשפעה פוליטית ואנו ממליצים לשלטון הנוכחי לזכור כי חקיקה המאפשרת שליטת הממשלה ברשות המוצעת, בתכנים המשודרים ובחופש העיתונות תפגע באמון הציבור ולא תעשה יותר מלאפשר לשלטון הבא להשתמש בשליטה הזאת לצרכיו.

לפיכך אנו מציעים כי המועצה המנהלת של הרשות תיבחר רנדומלית ממאגר של מועמדים בעלי מאפיינים ראשוניים נאותים (נסיון בתקשורת/טכנולוגיה/רגולציה/ניהול וכדומה) ולפני אישור מינוי חבר מועצה תצא קריאה לציבור הרחב בצירוף קורות חייו של המועמד להביע את עמדתו על המינוי העתידי כדי להוציא לאור שקרים, תיקים פליליים מוסתרים והתנהלות בעייתית ולאחר מכן במידה שהמינוי העתידי עדיין עומד בדרישות החוק והמועמד לא הסיר מועמדותו, יאושר המינוי.

3. כדי לאזן מעט את חוסר השוויון הכלכלי בין גופי השידור הישראליים לבינלאומיים, מומלץ לחייב את גופי השידור הבינלאומיים (נטפליקס, אפל, יוטיוב, ספוטיפיי וכדומה) לגבות מע"מ מהלקוחות

הישראלים. העלות עבור הצרכן הישראלי תהיה כמה אגורות עד כמה שקלים בחודש עבור כל שירות, אבל היתרונות רבים:

(א) הגדלת הכנסות המדינה ממיסים במיוחד בימים אלה של מיתון עמוק וירידה משמעותית בהכנסות מ"קטר הצמיחה" של ישראל.

(ב) תמרוץ גופי השידור הבינלאומיים לרכוש שרותים והפקות מישראל כדי להתקזז על המע"מ – כך יגדלו עוד הכנסות המדינה ממיסים שספקים אלה משלמים ויגדל התוצר המקומי הגולמי.

(ג) גופי השידור הישראליים מחויבים לגבות מע"מ מהלקוחות וחייב הגופים הבינלאומיים, שיכולים להרשות לעצמם מחירי הפסד בסקטור מסוים כדי לכבוש שוק, בגביית מע"מ, תקטין את פערי המחיר בין הישראלים לבינלאומיים.

4. יש לחייב את גופי השידור המקומיים והבינלאומיים שמשדרים בישראל בכל פלטפורמה ובכל פורמט בהשקעת 15% מהרווחים שלהם בישראל מכל השרותים שהם נותנים (מכירת תכנים, שידור חדשות, הכנסות מפרסומות, שרותי אינטרנט, גיימינג, מוסיקה, טלפון ועוד) ביצירה ישראלית, דוברת השפות הרשמיות של מדינת ישראל, מסוגה עילית מהטעמים הבאים:

(א) שמירה על השפה העברית - בפעם האחרונה שבדקנו אין עוד מדינות דוברות עברית.

(ב) הגדלת התוצר המקומי הגולמי החיוני לדירוג הכלכלי הבינלאומי של ישראל.

חלוקת גופי השידור לפי גודלם מתוך מטרה להקל על גופים מסוימים במחויבות הפקות מקור תגרום, כאמור, למחיקת השפה העברית מישראל תוך מספר מועט של שנים והיא גם מגוחכת לאור חוזקם ועוצמתם של הגופים שיקבלו הקלות – נטפליקס הרווחית בכל העולם, אפל שהיא המניה החזקה ביותר בעולם, סלקום ואורנג' שכבר מכירות ופועלות לפי הרגולציה הישראלית ואינן "ינוקא" כלל וכלל ואחרות. טיבען של הגנות ינוקא להישאר גם כשהעולל מגדל שער פנים ושולט בהוריו ואם הדאגה היא לגופי שידור שעוד לא נולדו וירצו להיכנס לשוק, אנו בטוחים כי אלו מגובים בכיסים עמוקים של בעלי הון וטייקונים ואין סיבה שבעולם שלא לדרוש מאלה לתרום ליצירה העברית ולשמירת העברית.

חייב גוף שידור בהשקעה בהפקות מקור מהשקל הראשון גם תתרום לגופים החדשים שייכנסו ולקיימים, שהרי הדבר היחיד שמפריד אותם אחד מהשני הוא הפקות מקור ייחודיות ישראליות. כל גוף שידור יכול לרכוש תכנים מ **HBO**, כמו כל השאר, אבל ישראלים ישלמו כדי לצפות ביצירה המקורית שמראה אותם על המסך, ואת זה (עדיין) אין ל **HBO**.

5. חייב השקעת 15% מהרווחים יופנה ליצירה ישראלית עלילתית ודוקומנטרית לפי מפתח שיכלול השקעה ביצירות איכותיות לילדים ונוער, הפקות אנימציה או הכוללות אנימציה לכל הגילאים ויצירה תחשב ישראלית אם 75% מהאנשים שעבדו בה כשכירים או עצמאים הם ישראלים ו 75% מתקציבה הושקע בארץ.

6. יש לנו הערות ותיקונים נוספים רבים שקצרה היריעה מלפרט. ראוי לבצע תהליך חקיקה מסודר בו יקחו חלק נציגי ארגונים כמו שלנו, ארגוני צרכנים, נציגי גופי תקשורת ועוד כפי שנעשה בחקיקת חוק תאגיד השידור הציבורי.

בברכה

איגוד העורכים – איגוד
מקצועות הפוסט בישראל (ע"ר)